

**CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE**

7 novembre 2022

PROPOSITION DE LOI

**modifiant la loi
du 22 août 2002 relative
aux droits du patient et
modifiant la loi du 22 avril 2019
relative à la qualité de la pratique
des soins de santé**

AMENDEMENTS

Voir:

Doc 55 **1890/ (2020/2021)**:
001: Proposition de loi de Mme Farih.

**BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS**

7 november 2022

WETSVOORSTEL

**tot wijziging van de wet
van 22 augustus 2002 betreffende
de rechten van de patiënt en
tot wijziging van de wet van 22 april 2019
inzake de kwaliteitsvolle praktijkvoering
in de gezondheidszorg**

AMENDEMENTEN

Zie:

Doc 55 **1890/ (2020/2021)**:
001: Wetsvoorstel van mevrouw Farih.

08101

N° 1 DE MME FARIH

Art. 2

Apporter les modifications suivantes:

1° remplacer l'article 9, § 5, alinéa 2, proposé, par ce qui suit:

“Le régime d’opposition expresse est applicable, conformément au paragraphe 4, au patient mineur qui a exercé, suivant son âge et sa maturité, ses droits de manière autonome au cours de sa vie, comme le prévoit l’article 12, § 2. Si aucune opposition expresse ne figure dans le dossier du patient, l’alinéa 1er est applicable.”;

2° supprimer l'article 9, § 5, alinéa 3, proposé;

3° remplacer l'article 9, § 6, proposé, par ce qui suit:

“§ 6. Après le décès du patient, la personne qui, au moment du décès du patient, agissait en tant que représentant peut exercer le droit de consultation du dossier du patient visé au paragraphe 2 et le droit d’obtenir une copie du dossier du patient visé au paragraphe 3, à moins que le patient s’y soit opposé expressément dans son dossier du patient, pour autant qu’il ait été apte à exercer lui-même ce droit d’opposition, auquel cas le régime prévu au paragraphe 4 est applicable.”;

4° supprimer l'article 9, § 7, proposé.

JUSTIFICATION

1° Le présent amendement vise à éviter qu’une distinction soit opérée entre les parents d’un patient mineur incapable de manifester sa volonté qui, en vertu du paragraphe 5, alinéa 1er, proposé, auront le droit de consulter directement le dossier du patient et d’en obtenir une copie après le décès de leur enfant, et les parents d’un mineur capable de manifester sa volonté qui, si celui-ci ne s’y est pas opposé, n’auront qu’un droit de consultation indirecte du dossier du patient et n’auront

Nr. 1 VAN MEVROUW FARIH

Art. 2

De volgende wijzigingen aanbrengen:

1° het voorgestelde artikel 9, § 5, tweede lid, vervangen als volgt:

“Voor de minderjarige patiënt die, rekening houdend met zijn leeftijd en maturiteit, tijdens het leven zijn rechten zelfstandig uitoefende zoals bedoeld in artikel 12, § 2, is de regeling van uitdrukkelijk verzet conform de vierde paragraaf van toepassing. Indien er geen uitdrukkelijk verzet in het patiëntendossier werd opgenomen, is het eerste lid van deze paragraaf van toepassing.”;

2° het voorgestelde artikel 9, § 5, derde lid, weglaten;

3° het voorgestelde artikel 9, § 6, vervangen als volgt:

“§ 6. Na het overlijden van de patiënt mag de persoon die op het moment van overlijden van de patiënt optrad als vertegenwoordiger, het in paragraaf 2 bedoelde inzage-recht in het patiëntendossier en het in paragraaf 3 bedoelde recht op afschrift van het patiëntendossier uitoefenen, tenzij de patiënt zich hiertegen uitdrukkelijk heeft verzet in zijn patiëntendossier, voor zover hij in staat was dit recht tot verzet zelf uit te voeren, in welk geval de regeling conform de vierde paragraaf van toepassing is.”;

4° het voorgestelde artikel 9, § 7, weglaten.

VERANTWOORDING

1° Dit amendement beoogt te voorkomen dat er een onderscheid gemaakt wordt tussen de ouders van een wilsonbekwame minderjarige die op grond van het eerste lid van de voorgestelde paragraaf 5 rechtstreekse inzage en afschrift van het patiëntendossier zullen krijgen na het overlijden van hun kind en de ouders van een wilsbekwame minderjarige die, indien deze zich niet heeft verzet, enkel onrechtstreekse inzage en geen afschrift van het patiëntendossier na het overlijden

pas le droit d'en obtenir une copie après le décès de leur enfant conformément au paragraphe 4. Grâce à la modification proposée, les parents ou le tuteur de tous les patients mineurs auront le droit de consulter directement le dossier du patient et d'en obtenir une copie après le décès du patient, à moins que le mineur capable de manifester sa volonté s'y soit expressément opposé dans son dossier du patient.

2° Le troisième alinéa de l'article 9, § 5, prévoit que si la volonté expresse prévue à l'alinéa 2 ne figure pas dans le dossier du patient, le paragraphe 4 est applicable. Le paragraphe 4 étant toutefois modifié afin de prévoir l'obligation de mentionner chaque fois l'opposition expresse du patient dans le dossier du patient, l'alinéa 3 du paragraphe 5 proposé est superflu.

3° Par ailleurs, la présente modification vise à faire en sorte que, tout comme pour le patient mineur, il soit également possible pour le patient majeur incapable de manifester sa volonté de consigner dans son dossier du patient, s'il s'oppose expressément à ce que les personnes visées à l'article 14 de la loi relative aux droits du patient puissent consulter son dossier du patient ou en obtenir une copie. Il ne serait pas logique qu'un patient mineur apte à exercer ses droits de manière autonome conformément à l'article 12, § 2, puisse s'opposer expressément dans son dossier du patient, mais que le patient majeur incapable de manifester sa volonté ne puisse pas le faire au moment où il est en mesure d'exercer lui-même ce droit. Un patient majeur incapable de manifester sa volonté peut en effet avoir déjà manifesté ce droit d'opposition avant son état d'incapacité et, même après l'apparition de l'état d'incapacité, il est possible que le patient soit, à un moment donné, en mesure d'exercer lui-même ce droit. En outre, la loi relative aux droits du patient part du principe, pour les deux catégories de patients, que le patient incapable de manifester sa volonté est, dans la mesure du possible (suivant son âge et sa maturité/capacité de compréhension) associé à l'exercice de ses droits. Ce principe est également confirmé par les amendements suivants, qui modifient l'article 9, § 4, de la loi précitée et l'article 33, 24°, de la loi du 22 avril 2019 relative à la qualité de la pratique des soins de santé.

4° Le paragraphe 7 prévoyait que le rejet, par le praticien professionnel concerné, d'une demande visant à obtenir consultation ou copie introduite par le représentant d'un patient incapable du vivant du patient, continue à s'appliquer après le décès de ce patient. Cette disposition pourrait être interprétée en ce sens qu'après le décès du patient, le praticien professionnel concerné ne peut plus refuser une demande de consultation ou de copie, introduite par l'ancien représentant, afin de protéger la vie privée du patient s'il n'y a pas eu de refus du vivant du patient. Par souci de sécurité

van hun kind zullen krijgen conform de vierde paragraaf. Door de voorgestelde aanpassing zullen voor alle minderjarigen de ouders of voogd na het overlijden rechtstreekse inzage en afschrift van het patiëntendossier krijgen, tenzij de wilsbekwame minderjarige zich uitdrukkelijk hiertegen verzet heeft in het patiëntendossier.

2° Het derde lid van artikel 9, § 5, bepaalt dat indien de uitdrukkelijke wil zoals bepaald in het tweede lid niet in het patiëntendossier werd opgenomen, paragraaf 4 van toepassing is. Gezien paragraaf 4 echter zo gewijzigd wordt dat het uitdrukkelijk verzet door de patiënt telkens opgenomen dient te worden in het patiëntendossier, is het derde lid van de beoogde vijfde paragraaf overbodig.

3° Daarnaast is het de bedoeling van deze wijziging dat net zoals voor de minderjarige patiënt, ook voor de wilsonbekwame meerderjarige patiënt in zijn of haar patiëntendossier opgenomen kan worden of hij of zij zich uitdrukkelijk verzet tegen inzage of afschrift van het patiëntendossier door de personen bedoeld in artikel 14 van deze wet. Het zou niet logisch zijn dat een minderjarige patiënt die zelfstandig rechten kan uitoefenen conform artikel 12, § 2, zich uitdrukkelijk zou kunnen verzetten in zijn patiëntendossier, maar dat dit niet mogelijk zou zijn voor de meerderjarige wilsonbekwame patiënt op het moment dat hij wel in staat is dit recht tot verzet zelf uit te oefenen. Een meerderjarige wilsonbekwame patiënt kan namelijk voor de onbekwaamheid dit recht van verzet reeds te kennen gegeven hebben en ook na het ontstaan van de situatie van onbekwaamheid is het mogelijk dat de patiënt op een gegeven moment in staat is dit recht tot verzet zelf uit te oefenen. De wet betreffende de rechten van de patiënt gaat bovendien voor beide categorieën van patiënten uit van het principe dat de wilsonbekwame patiënt in de mate van het mogelijke (overeenkomstig zijn leeftijd en maturiteit/ begripsvermogen) bij de uitoefening van zijn rechten wordt betrokken. Dit wordt ook bevestigd door de volgende amendementen die artikel 9, § 4, van deze wet en het beoogd artikel 33, 24°, van de wet van 22 april 2019 inzake de kwaliteitsvolle praktijkvoering in de gezondheidszorg wijzigen.

4° Paragraaf 7 vermeldde dat een weigering door de betrokken beroepsbeoefenaar van een verzoek tot inzage of afschrift door de vertegenwoordiger van een onbekwame patiënt tijdens het leven van de patiënt, blijft doorwerken na het overlijden van die patiënt. Dit zou zo geïnterpreteerd kunnen worden dat na het overlijden van de patiënt, de betrokken beroepsbeoefenaar geen verzoek van de (voormalige) vertegenwoordiger om inzage of afschrift meer kan weigeren met het oog op de bescherming van de persoonlijke levenssfeer van de patiënt indien er geen weigering tijdens

juridique et de clarté, le paragraphe 7 visé est dès lors supprimé et le refus du praticien professionnel d'autoriser la consultation ou la copie du dossier après le décès du patient est réglé dans l'article 15, § 1er.

het leven plaatsvond. Om redenen van rechtszekerheid en duidelijkheid wordt de beoogde zevende paragraaf dan ook geschrapt en wordt de weigering tot inzage of afschrift door een beroepsbeoefenaar na het overlijden van de patiënt in artikel 15, § 1, geregeld.

Nawal FARIH (cd&v)

N° 2 DE MME FARIH

Art. 2/1 (nouveau)

Insérer un article 2/1 rédigé comme suit:

“Art. 2/1. L'article 9, § 4, de la même loi est remplacé par ce qui suit:

“§ 4. Après le décès du patient, l'époux, le partenaire cohabitant légal, le partenaire et les parents jusqu'au deuxième degré inclus ont, par l'intermédiaire du praticien professionnel désigné par le demandeur, le droit de consultation, visé au paragraphe 2, et le droit de copie, visé au paragraphe 3, pour autant que leur demande soit suffisamment motivée et spécifiée et que le patient ne s'y soit pas opposé expressément dans son dossier du patient comme visé à l'article 33, 24°, de la loi du 22 avril 2019 relative à la qualité de la pratique des soins de santé. Le praticien professionnel auquel est adressée la demande d'exercer le droit de consultation, visé au paragraphe 2, et le droit de copie, visé au paragraphe 3, doit le cas échéant informer le demandeur si le patient s'y est expressément opposé. Le praticien professionnel désigné consulte également les annotations personnelles visées au § 2, alinéa 3.””

JUSTIFICATION

Le présent amendement tend à remplacer l'article 9, § 4. Cet amendement introduit non seulement un droit indirect de consultation mais aussi un droit indirect de copie du dossier patient du patient décédé pour les personnes visées dans ce paragraphe. Par cet amendement, nous tendons également à uniformiser pour tous les patients la manière de s'opposer au droit de consulter ou de copier le dossier du patient après le décès de celui-ci. Dans le cas contraire, une distinction serait créée, par exemple, entre deux catégories de patients mineurs capables d'exprimer leur volonté, à savoir ceux qui ont dû s'opposer par le biais de leur dossier du patient et ceux qui ont également pu s'opposer d'une autre manière, écrite voire orale. En outre, il est précisé que le praticien professionnel auquel est adressée la demande d'exercer le droit de consultation ou de copie doit informer la personne

Nr. 2 VAN MEVROUW FARIH

Art. 2/1 (nieuw)

En artikel 2/1 invoegen, luidende:

“Art. 2/1. Artikel 9, § 4, van dezelfde wet wordt vervangen als volgt:

“§ 4. Na het overlijden van de patiënt hebben de echtgenoot, de wettelijk samenwonende partner, de partner en de bloedverwanten tot en met de tweede graad van de patiënt, via een door de verzoeker aangewezen beroepsbeoefenaar, het in paragraaf 2 bedoelde recht op inzage en het in paragraaf 3 bedoelde recht op afschrift, voorzover hun verzoek voldoende gemotiveerd en gespecificeerd is en de patiënt zich hiertegen niet uitdrukkelijk heeft verzet in zijn patiëntendossier zoals bedoeld in artikel 33, 24°, van de wet van 22 april 2019 inzake de kwaliteitsvolle praktijkvoering in de gezondheidszorg. De beroepsbeoefenaar tot wie het verzoek tot het in paragraaf 2 bedoelde recht op inzage en het in paragraaf 3 bedoelde recht op afschrift gericht wordt, moet de verzoeker desgevallend informeren indien de patiënt zich uitdrukkelijk heeft verzet. De aangewezen beroepsbeoefenaar heeft ook inzage in de in paragraaf 2, derde lid, bedoelde persoonlijke notities.””

VERANTWOORDDING

Dit amendement beoogt artikel 9, § 4, te vervangen. Met dit amendement wordt naast een onrechtstreeks recht op inzage ook een onrechtstreeks recht op afschrift van het patiëntendossier van de overleden patiënt ingevoegd voor de personen bedoeld in deze paragraaf. Met dit amendement beoogt de indienster bovendien de manier van verzet tegen inzage of afschrift in het patiëntendossier na het overlijden van de patiënt gelijk te schakelen voor alle patiënten. Anders wordt er bijvoorbeeld een onderscheid gecreëerd tussen twee categorieën wilsbekwame minderjarige patiënten, namelijk deze die zich via hun patiëntendossier hebben moeten verzetten en deze die zich ook op een andere schriftelijke of zelfs mondelinge wijze hebben kunnen verzetten. Bovendien wordt bepaald dat de beroepsbeoefenaar tot wie het verzoek tot inzage of afschrift gericht wordt, de betrokkene op de hoogte

concernée de cette opposition expresse figurant dans le dossier du patient.

moet brengen van dit uitdrukkelijk verzet dat opgenomen werd in het patiëntendossier.

Nawal FARIH (cd&v)

N° 3 DE MME FARIH

Art. 2/2 (nouveau)

Insérer un article 2/2 rédigé comme suit:

“Art. 2/2. Dans l’article 15 de la même loi, modifié par la loi du 17 mars 2013, le paragraphe 1er est remplacé par ce qui suit:

“§ 1er. En vue de la protection de la vie privée du patient telle que visée à l’article 10, le praticien professionnel concerné peut rejeter en tout ou en partie la demande de la personne visée aux articles 9, § 4, 12 et 14 d’obtenir consultation ou copie comme visé à l’article 9, § 2, § 3, § 4, § 5 ou § 6. Dans ce cas, le droit de consultation ou de copie est exercé par le praticien professionnel désigné par le mandataire.

JUSTIFICATION

Dès lors que l’article 15, § 1er, est étendu à la situation postérieure au décès du patient, les personnes visées à l’article 9, § 4, qui peuvent exercer le droit de consultation, doivent également être mentionnées dans ce paragraphe. Cet amendement tend également à remplacer l’article 9, § 7 proposé, qui est supprimé par l’amendement n° 1. Le paragraphe 7 mentionnait que le refus par le praticien professionnel concerné d’une demande de consultation ou de copie par le (l’ancien) mandataire dans le but de protéger la vie privée du patient s’il n’y a pas eu de refus de son vivant. Nous choisissons donc d’étendre l’article 15, § 1er, qui traitait du droit de rejeter la demande de consultation ou de copie pendant la vie du patient, à la situation postérieure à la mort du patient. Cela signifie que, indépendamment du fait qu’il y ait déjà eu ou non un refus du vivant du patient, le praticien professionnel peut encore rejeter après le décès la

Nr. 3 VAN MEVROUW FARIH

Art. 2/2 (nieuw)

Een artikel 2/2 invoegen, luidende:

“Art. 2/2. In artikel 15 van dezelfde wet, gewijzigd bij de wet van 17 maart 2013, wordt § 1 vervangen als volgt:

“§ 1. Met het oog op de bescherming van de persoonlijke levenssfeer van de patiënt zoals bedoeld in artikel 10, kan de betrokken beroepsbeoefenaar het verzoek van de in artikel 9, § 4, 12, en 14, bedoelde persoon om inzage of afschrift zoals bedoeld in artikel 9, § 2, § 3, § 4, § 5 of § 6 geheel of gedeeltelijk weigeren. In dergelijk geval wordt het recht op inzage of afschrift uitgeoefend door een door de vertegenwoordiger aangewezen beroepsbeoefenaar.

VERANTWOORDING

Aangezien dat artikel 15, § 1, wordt uitgebreid tot de situatie na het overlijden van de patiënt, moeten ook de personen bedoeld in artikel 9, § 4, die het recht op inzage kunnen uitoefenen, worden vermeld in deze paragraaf. Dit amendement dient bovendien ter vervanging van het beoogd artikel 9, § 7, dat door het eerste amendement geschrapt wordt. Paragraaf 7 vermeldde dat een weigering door de betrokken beroepsbeoefenaar van een verzoek tot inzage of afschrift door de vertegenwoordiger van een onbekwame patiënt tijdens het leven van de patiënt, blijft doorwerken na het overlijden van die patiënt. Dit zou zo geïnterpreteerd kunnen worden dat na het overlijden van de patiënt, de betrokken beroepsbeoefenaar geen verzoek van de (voormalige) vertegenwoordiger om inzage of afschrift meer kan weigeren met het oog op de bescherming van de persoonlijke levenssfeer van de patiënt indien er geen weigering tijdens het leven plaatsvond. Daarom wordt ervoor gekozen om artikel 15, § 1, dat betrekking had op het recht op weigering tot inzage of afschrift tijdens het leven van de patiënt uit te breiden naar de situatie na het overlijden van de patiënt. Dit betekent dat de beroepsbeoefenaar, onafhankelijk van of er al dan niet

demande de consultation ou de copie des personnes visées aux articles 9, § 4, 12 ou 14 de la loi visée.

reeds een weigering was tijdens het leven de patiënt, na het overlijden nog kan weigeren inzage of afschrift te verlenen aan de personen bedoeld in artikel 9, § 4, 12 of 14, van deze wet.

Nawal FARIH (cd&v)

N° 4 DE MME FARIH

Art. 3

Apporter les modification suivantes:

1° supprimer l'article 33, 24°, proposé;

2° remplacer l'article 33, 25°, qui devient l'article 33, 24°, par ce qui suit:

"24° l'opposition expresse du patient au droit complet ou partiel accordé aux personnes visées à l'article 9, § 4, l'article 9, § 6, l'article 12, § 1er, et l'article 14 de la loi précitée du 22 août 2002 de consulter et/ou de copier son dossier après son décès."

JUSTIFICATION

1° L'article 33, 24°, proposé est superflu au regard de la modification du 25°, qui deviendra le 24° à la suite de la suppression du 24° actuel.

2° Il est déjà prévu dans l'article 9, § 4, de la loi relative aux droits du patient sous sa forme actuelle qu'un patient peut s'opposer à un droit de consultation (et/ou de copie) par les personnes visées dans ce paragraphe. Dans les nouveaux paragraphes 5 et 6 visés de l'article 9 de la loi relative aux droits du patient, il est également prévu que le mineur qui exerce ses droits de manière autonome conformément à l'article 12, § 2, et le majeur incapable de manifester sa volonté peuvent s'opposer expressément à ce que ce droit de consultation ou de copie soit obtenu après leur décès par les personnes visées dans l'article 12, § 1er, et 14. Cette opposition expresse doit être inscrite dans le dossier du patient afin d'instaurer une même réglementation relative à l'opposition expresse à la consultation ou à la copie après le décès de manière à ne pas créer par exemple une distinction entre deux catégories de mineurs capables d'exprimer leur volonté, à savoir ceux qui ont dû manifester leur opposition par le biais de leur dossier du patient et ceux qui ont également été en mesure de manifester leur opposition selon d'autres modalités écrites voire orales.

Nr. 4 VAN MEVROUW FARIH

Art. 3

De volgende wijzigingen aanbrengen:

1° in het voorgestelde artikel 33, de bepaling onder 24°, weglaten;

2° het voorgestelde artikel 33, 25°, dat 33, 24°, wordt, vervangen als volgt:

"24° het uitdrukkelijk verzet van de patiënt tegen het geheel of gedeeltelijk recht op inzage en/of afschrift na diens overlijden door de personen bedoeld in artikel 9, § 4, artikel 9, § 6, artikel 12, § 1, en artikel 14 van voornoemde wet van 22 augustus 2002."

VERANTWOORDING

1° Overbodig in het licht van de beoogde aanpassing van punt 25, dat door de schrapping punt 24 wordt.

2° In artikel 9, § 4, van de wet inzake de rechten van de patiënt wordt in de huidige vorm reeds bepaald dat een patiënt zich kan verzetten tegen een recht op inzage (en/of afschrift) door de personen bedoeld in deze paragraaf. In de beoogde nieuwe vijfde en zesde paragrafen van artikel 9 WPR wordt ook bepaald dat de minderjarige die zijn rechten zelf uitoefent overeenkomstig artikel 12, § 2, en de wilsonbekwame meerderjarige zich uitdrukkelijk kunnen verzetten tegen dit recht op inzage of afschrift na hun overlijden voor de personen bedoeld in artikel 12, § 1, en 14. Dit uitdrukkelijk verzet dient te worden ingeschreven in het patiëntendossier. Om eenzelfde regeling wat betreft uitdrukkelijk verzet tegen inzage of afschrift na het overlijden te realiseren, zodat er niet bijvoorbeeld een onderscheid wordt gecreëerd tussen twee categorieën wilsonbekwame minderjarige patiënten, namelijk deze die zich via hun patiëntendossier hebben moeten verzetten en deze die zich ook op een andere schriftelijke of zelfs mondelinge wijze hebben kunnen verzetten.

Nawal FARIH (cd&v)